

Цигулката в киното

Държавна опера – Бургас, с диригент Йордан Дафов, изнесе концерт „Цигулката в киното“ със солист Чавдар Вълков. Фото: Б.Т.

Вечерта на 29 юли 2015 г. и петият фестивален ден на "Balchik Classic Days 2015" оставиха на нейно величество публиката един незабравим спомен. Музиката тази вечер ни отведе в Холивуд. Има толкова много филмови класици, които живеят свой собствен сценичен живот.

Всеки от нас би разпознал темите от "Списъкът на Шиндлер", "Уещане за жена", "Карибски пирати", "Междувзвездни войни", "Хари Потър" и т.н. На сцената се качи оркестърът на Държавна опера – Бургас, а в главните роли на нашия филм бяха цигулката на Чавдар Вълков и диригентската палка на маестро Йордан Дафов.

Непосредствено зад оркестъра бе поставен екран, на който се прожектираха избрани сцени от филмите. По този начин се постигна една завършеност на атмосферата, звучите придобиха образ и картина, а спомените от филми, гледани в близкото или далечното минало, възкръснаха ярко в съзнанието. Навярно всеки един от нас бе гледал поне веднъж всеки от филмите от програмата, но нито един телевизор и нито едно модерно кино не бе в състояние дори да ни доближи до изживяването да чуем неостаряващата музика, изпълнена от цял оркестър.

Концертната програма започна с тема от Анна от "Червената цигулка", която преля в музиката от филма "Спартив" – соло цигулка и струнен оркестър. Последва паметната тема от филма "Гладиатор". Нейн създател е немският композитор Ханс Цимер.

Той е познат на световната киноаудитория с написването на музиката за над 100 филма, сред които се открояват: „Скалата“, „Гладиатор“, „Пърл Харбър“, „Гънка червена линия“, „Последният самурай“, „Шифърът на Леонардо“, „Карибски пирати“, „Терористката“ и др. Носител е на четири награди Грами, Оскар, Британската награда за класическа музика и е обявен за един от стоте живи музикални гении от британския вестник "Дейли Телеграф".

Италианският композитор Нино Рота остави много си създателски букви в историята на филмовата музика. Той е автор на музиката за първите две части на сматяния за един от най-великите филми – "Кръстникът", за което получава и Оскар. Чухме най-известната тема от филма на фона на паметния образ на дон Корлеоне. Последваха теми от "Мисията" и "503" от "Ангели и демони", за да бъдем пренесени в космически свят на "Стар Трек".

Някои филми остават своя отпечатък не толкова с актьорите, историята и посланието, а изключително с музиката си. Доказателство за това беше темата от американски криминален сериал "Хавей 5-0". Сумишка в детските лета, а не само на детските, бе посрещнат забавният образ на Пинко, Розовата пантера. На екрана видяхме откъс от анимационния филм на фона на темата, която не може да се съберка. Последваха изпълнения върху "Who's minding the store", "Чикаго", а за

втори път в рамките на фестивала (след биса на Марио Хосен и Камарата Орфика, б.а.) чухме неповторимата "Pog u na sabaза" от филма "Уещане за жена". Героите на Димитър Димов от романа "Осъдени души" "оживяват", благодарение на знаменития най-разпознаваема тема от филмовата музика, написана от Митко Черев. Много силни и разчувстващи сцени от "Списъкът на Шиндлер" белязаха началото на проведението, написани от знаменития Джон Уилямс. Освен темата от паметния военен филм, от същия автор чухме и теми от "Карибски пирати" и микс "Една нощ в киното", изпълнена за финал. М е ж д у в р е м е н н о прозвуча още и музиката на филмите "Мисията невъзможна" и "Маската на Зоро" на фона на страстното испанско танго. Специално място в програмата бе отредено на един съвременен британски филм "Дами в лилаво" по музиката на Найджъл Хес. Чухме "Фантазия за цигулка" със солист Чавдар Вълков и тема за цигулка и пиано.

Ерсин ИСМАИЛОВ

Достоен завършек на един незабравим фестивал

Софийската филхармония и вокалната формация „Акварел“ при Национален филхармоничен хор „Светослав Обретенов“, завършиха концертната програма на „Дните на класиката в Балчик – 2015 г.“ Фото: Б.Т.

Всяко хубаво нещо има край. Но когато този край е толкова впечатляващ и незабравим, единственото, което остава, е желанието за ново начало. Последните акорди на тазгодишното, шесто по ред, издание на фестивала „Balchik Classic Days 2015“ бяха повелени на Софийската филхармония и вокалната формация „Акварел“.

Открита сцена „Мистрал“ за малко да се откаже твърде тясно, за да събере всички посланици на музиката, но широко отворено бе сърцето на всеки слушател, дошъл с вънление в тази първа августовска вечер. Солисти бяха артистичната фамилия (майка и син) – Милена Златарова, виола и Павел Златаров, цигулка, вокалите изпълнители – Дора Савова (сопран), Нина Кръстева (сопран) и Вяра Димитрова (мецосопран). На диригентския пулт застана авторитетният илъчезарен докрай Славил Димитров. Всяко едно от подобрите произведения бе известно и разпознаваемо с виртуозността на своя автор. Музиката, преминала през веко-

вете и достигнала до нас в целия си блясък и дълбок смисъл. Музика, в която в много от случаите композиторът е Бах, Хендел, Моцарт, Шерпантие, Франк и е отправена като молитва към Бога. Тази музика ни трогна и направи вечерта ни светла и прекрасна. Концертната програма започна с Прелюд към Te Deum на Шарпантие и продължи с проникновена-та барокова музика на Бах с произведението „Исус остава моята радост“.

Наличието на хорови вокални изпълнители безспорно направи слушането на този вид музика много по-ефективно, а мелодията и глас се съчетаваха в неповторима музикална симбиоза в звездната балчишка вечер. Последва „Мечтание“ на Шуман, както и песента, която за мен носи най-ясните белези на времето, в което е писана, а именно – преклонение и благоговение пред Бога и Светата майка – Богородица – „Ave Maria“ на Бах-Гуно. Латинският език притежава една неповторима сила. Макар днес да е погребан от векове, заедно с носителите на езика,

той остава следи в редица научни терминологии и в проведението на „златните творци“ на класическата музика. Гласове и ноти се понесоха към небесата с творбите на Франк („Panis Angelicus“) и Вивалди („Gloria in excelsis Deo“). Ако има композитор, чието място е запазено на сцената на всеки виртуозен концерт, то това непременно е Моцарт. Прозвучаха три негови произведения, всяко от които със своя история и духовен заряд. Милена и Павел Златарови застанаха като солисти в изпълнение на „Andante“ и „Presto“ из „Симфония концертante“. Магическите звуци на цигулка и виола сътвориха неповторима хармония и блясък, така характерна за музиката на австрийския композитор. Чухме още и „Ave verum corpus“ и „Laudate dominum“ от „Vespere solennes de confessore“, станали неизменна част от репертоара на много хора по цял свят. Финалните акорди, както на този концерт, така и на фестивала като цяло, принадлежаха на един от гениите на бароковата музика

– Г. Ф. Хендел. Софийската филхармония, с диригент Славил Димитров и вокалната формация „Акварел“ изпълниха Коронационен химн „Zadok The Priest“ и „Gloria to God“ из ораторията „Месия“. Истинско украшение на вечерта и достоен завършек бе може би най-разпознаваемият откъс на ораторията „Месия“, а именно „Hallelujah“, която изпрати на крака балчишката публика и бе изпълнена отново от вдъхновените майстори на музиката. Водещата на фестивала Ирина Гъделева за пореден път изказа благодарност на Община Балчик, в лицето на кмета г-н Николай Ангелов и Общински съвет – Балчик, на организаторите и медийните партньори, които превърнаха този фестивал в традиция за Белия град. Пожела на уважаемите зрители весело лето и още много красиви срещи с музиката. Покани всички на следващото, седмо поред издание на фестивала „Дни на класиката в Балчик – 2016“, което даже има определена дата за начало – 30 юли.

Ерсин ИСМАИЛОВ

Завладени от духовата музика

Шестият ден от фестивала „Дни на класиката в Балчик – 2015“ ни срещна с няколко от най-младите лица на българската сцена – петима талантили музиканти, решиха да обединят сили и идеи в духов квинтет.

В него влизат: Мартин Павлов – флейта, Ивайло Данаилов – обой, Иван Савов – кларнет, Габриела Томова – валдхорна и Петър Стоянов – фагот. Формацията носи името „Уиндарт“ и е сформирани през 2009 г. Само няколко месеца след създаването си, „Уиндарт“ печели първата си награда от международен конкурс – „Шуберт“ в Русе и продължава в този дух и до днес – награди, престижни сцени, концертни участия, партньорства с именити български и чуждестранни изпълнители. Концертът започна с „Дивертименто“ №1 за духов

квинтет от В. А. Моцарт. Наред с произведенията, които всички познаваме и обичаме, чухме и някои по-малко известни творби – старинни унгарски танци от композитора Ференц Фаркаш.

Това е един автор, живял почти през целия ХХ век. Роден е през 1905 г. и умира през 2000 г. Работил е предимно в Будапеща и Виена, а творчеството му покрива много жанрове, вкл. и много театрална музика. Като признание към културата на своята родна Унгария той пише своя цикъл „Антични унгарски танци“, 5 от които чухме в изпълнение на „Уиндарт“ – „Интрада“, „Лашу“, „Лапоскаш танц“, „Хорса“ и „Угош“. Топляни и влажен летен климат на Балчик взе закономерно своята „жертва“ – това бе флейтата на Мартин Павлов, която се запу-

ши и се наложи изпълнителят да напусне сцената за кратко, за да я поправи. Малко по-късно, целият състав се оттегли за 5-минутна почивка за профилактика на инструментите. Следващата пиеса в духовата програма на „Уиндарт“ е наречена „Павана“ от композитора Габриел Фуре. Макар че е мислена от него като клавирна пиеса през 1887 г., тя става толкова популярна, че сега можем да я чуем в кавки ли не интерпретации, на различни инструменти, дори ансамбли и в изпълнение на цели оркестри. Самият автор я описва като елегантна, но не чак толкова важна и сериозна, вероятно имайки предвид, че паваната е била един много помпозен танц в испанския кралски двор през Ренесанса. Но паваната на Габриел Фуре по френски ефир-

на и изтъгнена, в изпълнение на духов квинтет „Уиндарт“.

Последна в концерта бе Сюита №1 „Пер Гинт“ от Едвард Григ. Григ е създал музиката си за театралната сцена към пиесата на Хенрих Ибсен от 1876 г. Тя трае близо 90 минути и е толкова прекрасна, че заживява свой собствен концертен живот в последствие, и до днес е едно от най-изпълняваните произведения на норвежкия майстор. Григ я разделя в 2 сюити, първата от които имаме удоволствието да чуем – с частите: „Утро“, „Смъртта на Озе“, „Танцът на Анитра“, „В залата на планинския цар“.

С бурни аплодисменти в края на последната и най-позната част, завърши и най-краткият, но безспорно стойностен концерт в програмата на фестивала.

Ерсин ИСМАИЛОВ

Духов квинтет „Уиндарт“ – Мартин Павлов – флейта, Ивайло Данаилов – обой, Габриела Томова – валдхорна, Петър Стоянов – фагот и Иван Савов – кларнет. Фото: Б.Т.